

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Katedra veřejných financí

Studijní obor: Finance

Financování veřejných vysokých škol se zaměřením na kvalitativní kritéria

Autor práce:

Ludvík Jiří

Vedoucí práce:

doc. Ing. Václav Urbánek, CSc.

Rok obhajoby:

2013

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Financování veřejných vysokých škol se zaměřením na kvalitativní kritéria“ jsem vypracoval samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označil a uvedl v příloženém seznamu.

V Sušici dne 15. 1. 2013

.....

Poděkování:

Velmi rád bych poděkoval vedoucímu bakalářské práce Doc. Ing. Václavu Urbánkovi, CSc. a vedoucímu bakalářského semináře Ing. Stanislavu Klazarovi, Ph.D. za odborné vedení mé práce a za rady a připomínky při jejím zpracovávání.

Anotace:

Bakalářská práce jako celek pojednává o financování veřejných vysokých škol v České republice. Bakalářská práce se nejprve věnuje obecně školství v České republice a charakterizuje samotný termín vysokoškolské vzdělání. Postupně se pak dostává až k problému financování veřejných vysokých škol a podrobně popisuje tento proces v České republice. Jako hlavní problém poté bakalářská práce analyzuje kvalitativní kritéria ve financování veřejných vysokých škol a nakonec zjišťuje dopad těchto dílčích ukazatelů na rozpočet Vysoké školy ekonomické v Praze.

Annotation:

The bachelor's thesis as a whole deals with funding of public universities in the Czech Republic. The bachelor's thesis deals at first with education system in the Czech Republic and defines the term „university education“ as such itself. Step by step gets it to the problematics of funding public universities and describes this process in the Czech Republic in detail. As a main issue the bachelor's work analyses qualitative touchstones in funding of public universities and finally investigates the impact of these intermediate indicators on budget of the University of Economics in Prague.

Obsah

Úvod	6
1. Vysokoškolské vzdělávání	8
1.1. Charakteristika vysokého školství.....	8
1.2. Ekonomická charakteristika	9
1.3. Vysoké školství a externality.....	11
2. Demografický vývoj.....	13
3. Financování veřejných vysokých škol	17
3.1. Příspěvky a dotace	18
3.1.1. Rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu.....	19
3.1.2. Rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů	21
3.1.3. Rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol.....	22
3.1.4. Rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní.....	22
3.2. Podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací	23
3.3. Poplatky spojené se studiem.....	24
3.4. Výnosy z doplňkových činností	24
4. Analýza ukazatele K.....	25
4.1. Postup analýzy.....	27
4.2. Dílčí ukazatele v rámci ukazatele K.....	27
4.2.1. Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy:	28
4.2.2. Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů	31
4.2.3. Mezinárodní mobilita a internacionalizace	33
4.3. Shrnutí.....	35
4.4. Vyhlídky na rok 2013.....	36
Závěr.....	39
Seznam zdrojů	41
Přílohy	44
Seznam tabulek.....	45
Seznam grafů.....	46

Úvod

Tématem bakalářské práce je financování veřejných vysokých škol se zaměřením na kvalitativní kritéria v tomto procesu. V České republice je vzdělávání z rozhodující části financováno ze státního rozpočtu. Vysokoškolské vzdělání nabízí lidem mnoho výhod, mezi které patří např. vyšší životní standard, politická stabilita státu nebo výkonnější ekonomika státu. Vysokoškolské vzdělání je bezesporu jednou z nejdůležitějších životních investic do lidského kapitálu. Lidský kapitál je pak jedním ze čtyř pilířů tzv. znalostní ekonomiky, což je dnes v podstatě jedna z nejdůležitějších cest konkurenceschopnosti státu na mezinárodní úrovni. Financování veřejných vysokých škol v posledních letech prochází velmi znatelnou transformací z financování na základě kapacity studentů na financování založeném na kvalitativních kritériích. Kvalitativní kritéria ve financování veřejných vysokých škol jsou zavedena od roku 2009. Cílem bakalářské práce je tedy analyzovat tento nový prvek v systému financování veřejných vysokých škol v České republice, pro rok 2012 tedy ukazatel K, který by v následujících letech měl ještě získávat na síle.

V první kapitole se zaměřuji na definování toho, co patří do vysokoškolského vzdělání. Uvádím, jaká legislativa v České republice upravuje vysoké školství a jak vypadá schéma vzdělávací soustavy. Je zde také zmíněna ekonomická charakteristika, která definuje veřejné vysoké školy jako statky s externalitami.

Druhá kapitola má za cíl uvést konkrétní trendy ve vysokoškolském vzdělávání v České republice z pohledu demografie. Naznačuje demografický vývoj a zaobírá se hlavně ukazatelem míry vstupu do terciárního vzdělávání.

Ve třetí kapitole jsou rozebrány základní zdroje ve financování veřejných vysokých škol. Je zde uvedeno, z jakého rozpočtu plynou státní peníze veřejným vysokým školám a postupně jsou zde probrány všechny ukazatele určující výši příspěvků a dotací. Třetí kapitola se nadále zmiňuje i o dalších základních zdrojích, jakými jsou například podpora výzkumu a vývoje, poplatky spojené se studiem nebo finance z vlastní činnosti vysoké školy.

Čtvrtá a poslední kapitola bakalářské práce je poté samotná analýza ukazatele K a dopad jeho dílčích ukazatelů na rozpočet Vysoké školy ekonomické v Praze (dále jen VŠE v Praze).

Samotná analýza zjišťuje, zda je pro VŠE v Praze zavedení tohoto ukazatele a jeho dílčích částí pozitivním nebo negativním posunem v rámci systému financování veřejných vysokých škol. Dopady těchto dílčích ukazatelů jsou porovnávány s podílem na ukazateli A, tedy za předpokladu neexistence ukazatele K. Následné hodnoty jsou přepočteny na normativního studenta a na závěr jsou uvedeny vyhlídky na rok 2013.

1. Vysokoškolské vzdělávání

1.1. Charakteristika vysokého školství

Kvalitní a rozvinuté vysoké školství je velmi důležitou a nedílnou součástí vzdělávacího systému pro každou vyspělou zemi. Každý si něco dokáže představit pod pojmem vysoké školství, avšak přesná definice toho, co lze zařadit pod pojem vysokoškolské vzdělání, neexistuje. Několik pokusů o přesné vymezení přeci jen v různých publikacích najít lze.¹ Jedna z definic zdůrazňuje několik bodů, které musejí být splněny, aby se dalo hovořit o vysokoškolském vzdělání a to např. nutnost určité úrovně vzdělání nebo nutnost akreditace a uznávání titulů. Vysokoškolské vzdělání je nyní již nedílnou součástí vzdělávací soustavy každé vyspělé země. V dnešní době se již často nahrazuje pojem vysokoškolské vzdělání termínem terciární vzdělání. Terciární vzdělání je pokračováním sekundárního vzdělání a zahrnuje vyšší odborné vzdělání a vysokoškolské vzdělání. Celá soustava vzdělávání se tak velmi často rozděluje na primární (základní), sekundární (středoškolské) a terciární (vysokoškolské).

V České republice jsou pak vysoké školy upravovány zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Podle zákona² jsou pak vysoké školy vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji. Dále je v zákonu řečeno, že uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Dalším důležitým bodem je, že vysoké školy umožňují v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti. Vysoké školy poskytují další formy vzdělávání a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání. Neméně důležitá část je také ta, podle které vysoké školy hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření

¹URBÁNEK, Václav. Financování vysokého školství, s. 13-14

² Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní. Zákon také hovoří o přispívání vysokých škol v rozvoji na národní a regionální úrovni a o spolupráci s různými stupni státní správy a samosprávy a s podnikovou a kulturní sférou. Jako poslední bod zákon zdůrazňuje mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci jako podstatný rozměr svých činností, podporu společenských projektů s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů a výměnu akademických pracovníků a studentů. Zákon také upravuje mnoho dalších věcí souvisejících se správným fungováním vysokých škol. Určuje, kdo je členem akademické obce, jak se vysoká škola zřizuje nebo ruší, jaké jsou akademické svobody a akademická práva, určuje, jak vypadají a jaké mají povinnosti orgány vysoké školy a mnoho dalšího. V současné době je v projednávání reforma školství, která by mohla zásadním způsobem ovlivnit postavení vysokých škol.

Vysoké školy jsou zřizovány jako právnické osoby, uskutečňují akreditované programy a dají se roztrdit na vysoké školy univerzitního a neuniverzitního typu. Hlavním rozdílem je, že vysoké školy univerzitního typu se rozčleňují na fakulty, zatímco vysoké školy neuniverzitního typu ne. Dále rozlišujeme vysoké školy veřejné, soukromé a státní. Mezi státní vysoké školy se řadí vysoká škola vojenská a policejní.³

Jak vypadá schéma vzdělávacího systému v České republice je vidět na schématu v příloze jedna. Ze schématu je zřejmé, že systém vzdělávání v České republice je velmi propracovaný, ale již z něj není poznat, že vzdělávací soustava by měla mít povahu pyramidální. U nás je z hlediska potřeby trhu a finančních možností státu tato pyramida velmi pozvolná.

1.2.Ekonomická charakteristika

Aby se mohlo začít s ekonomickou charakteristikou vysokoškolského vzdělávání, je nejprve třeba charakterizovat pojem statek. Statkem je vše, co slouží k ukojení lidských potřeb. Statky lze nadále rozlišovat na statky volné a na statky ekonomické. Jedním ze způsobů dalšího rozdělení ekonomických statků je dělení, podle kterého rozeznáváme statky veřejné a statky

³ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

soukromé⁴. Podle Paula Samuelsona je čistý veřejný statek takový statek, který je určen těmito základními charakteristikami:

- nedělitelnost spotřeby a nesoutěživost spotřebitelů,
- nevylučitelnost ze spotřeby⁵

Za nerivalitní (nesoutěživost) statek se bere statek v situaci, kdy spotřeba subjektu A žádným způsobem neomezuje možnosti spotřeby subjektu B. Díky této vlastnosti lze pak tvrdit, že nadále jsou mezní náklady spotřeby na každého dalšího spotřebitele nulové. Nevylučitelné statky jsou statky, u kterých neexistuje způsob, jak by se dal spotřebitel ze spotřeby vyloučit. S touto charakteristikou koresponduje tzv. jev černého pasažéra, kdy spotřebitel by sice platit měl, ale díky nevylučitelnosti přestane. Nejčastěji udávanými učebnicovými příklady jasných čistých veřejných statků jsou pouliční osvětlení nebo národní obrana. V přesném opaku k čistým veřejným statkům pak existuje čistý soukromý statek. Čistý soukromý statek se tedy dá označit jako dělitelný, vylučitelný ze spotřeby a jako statek rivalitní (soutěživost spotřebitelů). Je zřejmé, že mnoho ekonomů tento Samuelsonův učebnicový výklad kritizovalo. Poukazovali na to, že velká část čistých veřejných statků stoprocentně nesplňuje výše uvedené charakteristiky čistého veřejného statku.

Tabulka 1 Čisté veřejné, smíšené a soukromé statky

	Vylučitelné	Nevylučitelné
Rivalitní	Čisté soukromé statky 1. Náklady na vyloučení jsou nízké 2. Produkovány soukromými firmami 3. Distribuovány prostřednictvím trhů 4. Financovány z výnosů z prodeje Příklady: potraviny, obuv	Smíšené statky (poziční) 1. Statky, jejichž prospěch je kolektivně spotřebováván, ale které podléhají přetížení nebo vytlačování 2. Produkovány soukromými firmami nebo přímo veřejným sektorem 3. Distribuovány prostřednictvím trhů nebo přímo prostřednictvím veřejného rozpočtu 4. Financovány z prodeje, např. poplatky za právo užívat službu, či z daňových výnosů Příklady: veřejný park, zdroje v obecném vlastnictví, veřejný plavecký bazén

⁴ PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance, úvod do problematiky

⁵ ŠPALEK, Jiří. Veřejné statky, Teorie a experiment

Nerivalitní

Smíšené statky (klubové)	Čisté veřejné statky
1. Soukromé statky s externalitami 2. Produkovány soukromými firmami 3. Distribuovány prostřednictvím trhů se subvencemi nebo korigujícími daněmi 4. Financovány z výnosů z prodeje Příklady: školy včetně vysokých škol, doprava, zdravotnické služby, soukromý plavecký bazén, golfový klub	1. Náklady na vyloučení jsou vysoké 2. Produkovány přímo vládou, nebo soukromými firmami na zakázku vlády 3. Distribuovány prostřednictvím veřejného rozpočtu 4. Financovány z výnosů z povinných daní Příklady: národní obrana

Zdroj: Financování vysokého školství

Z uvedené tabulky je poznat, že krom čistých veřejných a soukromých statků existuje i další skupina, kterou nazýváme statky smíšené. U smíšených statků je některá z charakteristik čistého veřejného statku porušena. V souvislosti se smíšenými statky je také velmi důležité brát zřetel na množství spotřebitelů, kdy po překročení určitého limitu může vznikat tzv. jev přetížení. Proti tomuto jevu je možno samozřejmě bojovat pomocí regulace a to např. prostřednictvím různých limitů nebo stanovením poplatků. Jak je z této tabulky zřejmé, podle učebnicového rozdělení spadá vysoké školství do spodní levé části tabulky, která zobrazuje statky smíšené. Školy včetně škol vysokých lze tedy definovat jako statek s externalitami.

1.3. Vysoké školství a externality

Jak je již řečeno v předchozí části, vzdělání je chápáno jako statek s externalitou a celkově lze brát vzdělání jako statek s tzv. externalitou pozitivní. Externalita je jakýkoliv vedlejší efekt výroby nebo spotřeby, pro který ale neexistuje trh, na kterém by bylo možné obchodovat. V podstatě existují dva rozlišitelné druhy externalit. Za první lze definovat externalitu pozitivní, tj. pokud je daný subjekt, např. B, ovlivňován jiným subjektem, např. A, a to tím způsobem, že bez jakéhokoliv placení subjektu A získává subjekt B výhodu. Za druhé jsou externality negativní, tj. pokud daný subjekt B je ovlivňován subjektem A a vznikají mu další přebytné náklady, aniž by subjekt A tyto náklady subjektu B nahrazoval.⁶ Základem pro možný vznik externalit je tedy nedostatečné určení vlastnických práv. Při teoretickém stanovování cen externalit vyvstává několik problémů jako:

⁶ MLČOCH, Jan. Malá ekonomická encyklopedie, str. 35

- praktická nemožnost vyloučitelnosti ze spotřeby těchto externalit
- velmi vysoká nákladovost zjišťování informací spojených s externalitami
- neexistence mechanismů mezi subjektem, u kterého daná externalita vzniká a subjektem, který tuto externalitu využívá.⁷

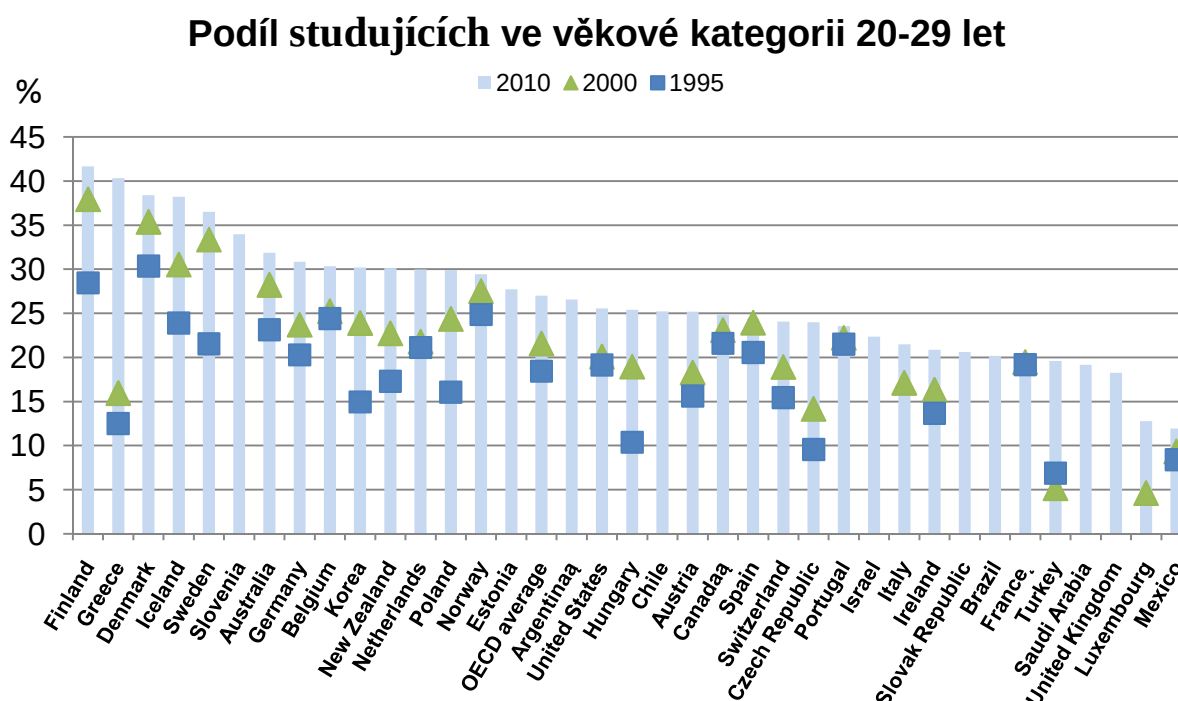
Jak lze tedy vidět, vznik a existence externalit je považováno za jednu ze situací selhání trhu. Externalit ve vzdělání existuje velmi mnoho. Ve větší míře jsou externality u vzdělání brány jako externality pozitivní. Existují ale i úvahy o externalitách negativních, kdy vysokoškolské vzdělání, korespondující s vyšší úrovní zdravého způsobu života, má za následek delší dobu života a tím větší zatížení pro důchodový systém. Naopak mezi pozitivními externalitami vzdělání se uvádějí např. politická stabilita státu, výkonnější ekonomika, nižší míra kriminality atd.

⁷URBÁNEK, Václav. Financování vysokého školství

2. Demografický vývoj

Díky politice uplatňované v polovině 70. let přišel v polovině 90. let obrovský nárůst generace pro vysoké školy. V souvislosti s tím se znatelně začala zvyšovat absolutní hodnota zapsaných na vysoké školy, která ovšem díky nárůstu počtu v příslušné věkové kategorii neměla na podílových ukazatelích žádný znatelný vliv. Citelná změna nastala v druhé polovině 90. let, kdy se příslušná věková kohorta zmenšila přibližně o čtvrtinu. Tomu však neodpovídal pokles zapsaných na vysoké školy, a proto se podíl zapsaných na vysoké školy razantně zvýšil. Na tento demografický vývoj navazuje dekáda začínající přibližně kolem roku 2002, u které se počet v určující věkové kategorii zastavil a stagnuje. To nadále znamená stále se zvyšující trend podílu zapsaných na vysoké školy, který v tomto období probíhá konstantním tempem. Od roku 2013 lze očekávat velmi rychlý a patrný pokles věkové kategorie, na něj navazující období stagnace a od roku 2025 krátkodobý nárůst.⁸

Graf 1: Podíl studujících ve věkové kategorii 20-29 let

Zdroj: Education at a Glance 2012

⁸ Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015

Jak lze z uvedeného grafu vyčíst, podíl studujících ve věkové kategorii v České republice se za posledních necelých 15 let zvýšil z přibližně 10 na 24 procent, což je více jak dvojnásobek.

Pro porovnávání kvantitativní úrovně v terciárním vzdělávání na mezinárodním poli jsou nejdůležitějšími ukazateli tyto tři:⁹

- čistá míra vstupu
- střední očekávaná délka
- čistá míra absolvování

Čistá míra vstupu do terciárního vzdělávání neboli Net Entry Rate je podíl poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání k určující věkové kategorii. Poprvé zapsaný je započítán pouze jednou při svém prvním zápisu do terciárního vzdělávání.

Střední očekávaná délka terciárního vzdělávání neboli Expected Years of Education znázorňuje podíl studentů v dané věkové kategorii. Dobou v letech pak vyjadřuje průměrnou dobu, kterou student stráví v dané zemi za svůj život v terciárním vzdělávání, přičemž je každý student zaznamenán pouze jednou.

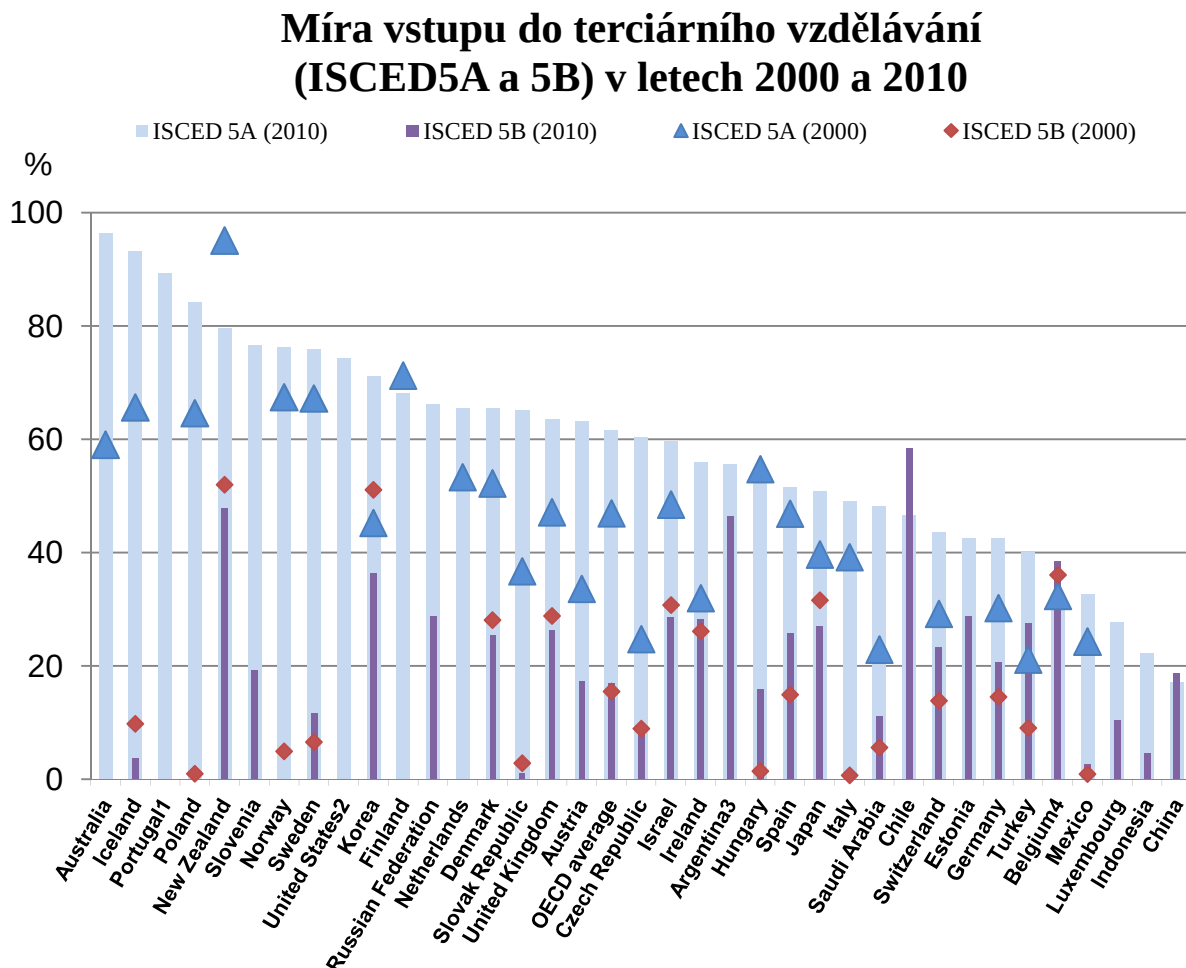
Čistá míra absolvování v terciárním vzdělávání neboli Net Graduation Rate znázorňuje podíl absolventů ve věkové kategorii s prvním dokončeným studijním programem.

Následující graf popisuje situaci v České republice. Podíl zapsaných do terciárního vzdělávání v České republice za posledních 10 let prudce vzrostl a to na více než dvojnásobek své původní hodnoty. V číslech to znamená, že podíl zapsaných do vzdělávacích programů ISCED 5A stoupl z přibližně 24,7 procent v roce 2000 na hodnotu 60,3 procent v roce 2010. U vzdělávacích programů ISCED 5B se podíl zapsaných velice mírně snížil z 8,9 procent v roce 2000 na 8,7 procent v roce 2010. To má v součtu zapsaných na vysoké školy a vyšší odborné školy za následek překročení hranice 2/3 z příslušné věkové kategorie. Toto tempo je nadále neúnosné, jelikož by za dalších několik let podíl přesáhl hodnotu 90 procent a to neodpovídá potřebám na trhu práce, ani ekonomickému stavu České republiky. Počet studentů by se měl v následujících letech snižovat a to díky vlivu kvalitativních kritérií ve financování

⁹ KOUCKÝ, Jan. Kolik máme vysokoškoláků?

veřejných vysokých škol a demografickému vývoji. V grafu jsou rozlišeny vzdělávací programy ISCED 5A, které v České republice zahrnují bakalářské a magisterské studium, a programy ISCED 5B, které v České republice zahrnují vyšší odborné školy a dva nejvyšší ročníky konzervatoře.

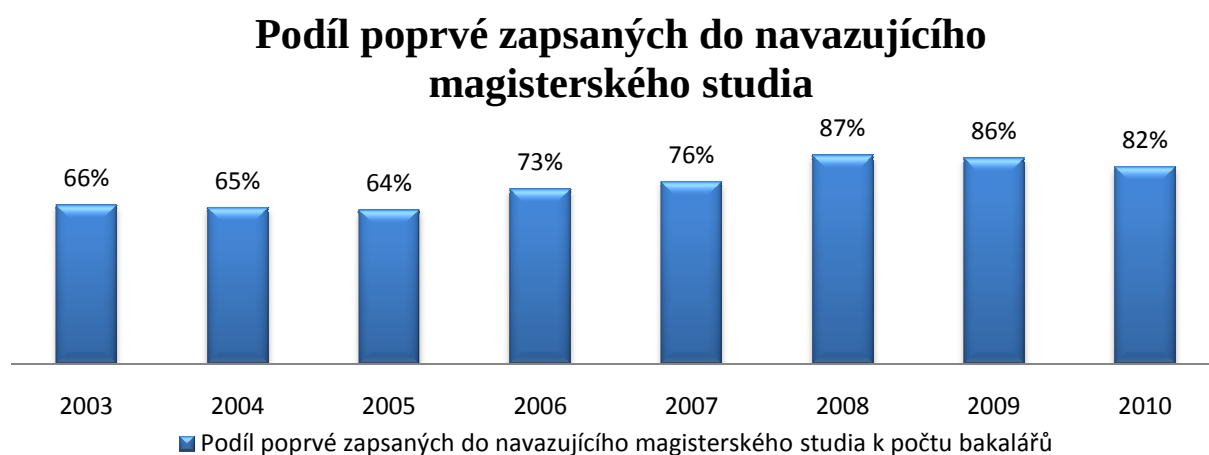
Graf 2: Míra vstupu do terciárního vzdělávání v letech 2000 a 2012

Zdroj: Education at a Glance 2012

Velmi vysoký je také podíl poprvé zapsaných do navazujícího magisterského studia k počtu absolventů bakalářských studijních programů. Tento podíl v roce 2008 dosahoval hodnoty téměř 90 procent. V dalších letech již podíl poprvé zapsaných do navazujícího magisterského studia lehce klesal a to na hodnotu 82 procent v roce 2010. Záměrem ministerstva je, aby větší podíl absolventů bakalářských studijních programů přešla rovnou na pracovní trh a nepokračovala ve studiu. V následujícím grafu je zpracována situace v České republice. Do hodnot nejsou započtení studenti přijíždějící na stáž.

Graf 3: Podíl poprvé zapsaných do navazujícího magisterského studia

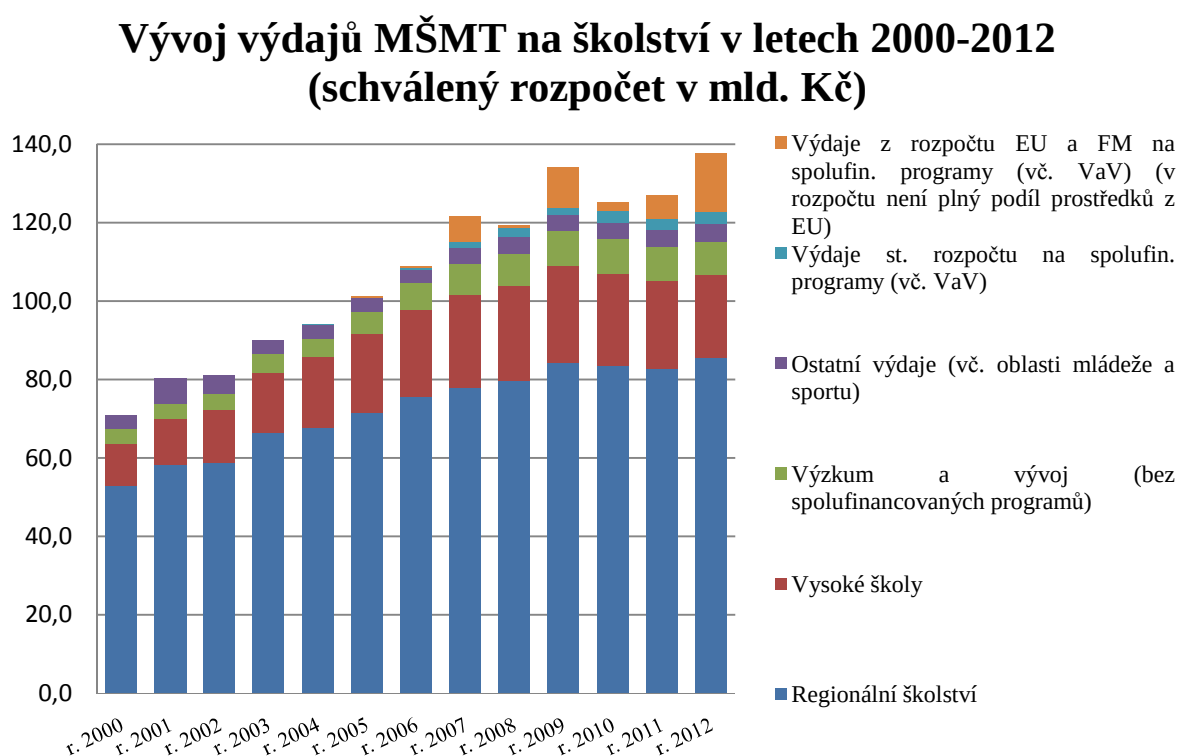
Zdroj: Vlastní úprava podle dat MŠMT – Zásady a pravidla financování VVŠ pro rok 2012

Právě tato vysoká čísla by měla nadále snižovat snaha o zavedení a zapojení kvalitativních kritérií do financování veřejných vysokých škol.

3. Financování veřejných vysokých škol

Finance do veřejných vysokých škol samozřejmě přicházejí z mnoha rozličných zdrojů. Největší podíl na financování má stále stát, a proto jde největší část peněz právě ze státního rozpočtu. Této části připadá přibližně 70 procent každý rok.¹⁰ Veřejné vysoké školy jsou financovány z rozpočtu kapitoly 333 MŠMT a to podle zákona č.111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Graf 4: Vývoj výdajů MŠMT v letech 2000-2012

Zdroj: Rozpočet kapitoly 333 - MŠMT

Z grafu je vidět, že celkové výdaje na školství od roku 2000 spíše rostou. Lze vyčíst, že výdaje na vysoké školy od roku 2000 do roku 2009 stoupají a potom stagnují či spíše mírně klesají.

Dalšími příjmy veřejných vysokých škol mohou být příjmy z hlavní a vedlejší činnosti, příjmy z darů a další. Sestavování rozpočtu vysokých škol a jejich hospodaření je upravováno

¹⁰Ústav pro informace ve vzdělávání

pomocí zákona o vysokých školách. Rozpočet veřejné vysoké školy se sestavuje vždy na jeden kalendářní rok a nesmí být sestavován jako rozpočet deficitní. Podle zákona o vysokých školách jsou hlavními příjmy tyto:¹¹

- a) příspěvek na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (příspěvek)
- b) podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků podle zvláštního právního předpisu
- c) dotace ze státního rozpočtu (dotace)
- d) poplatky spojené se studiem
- e) výnosy z majetku
- f) jiné příjmy nebo jiné příspěvky než uvedené v písmenu a) ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů
- g) výnosy z doplňkové činnosti
- h) příjmy z darů a dědictví

3.1.Příspěvky a dotace

Na příspěvek poskytovaný podle zákona o vysokých školách mají nárok pouze veřejné vysoké školy na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.¹² Poskytnutí tohoto příspěvku je závislé na odezvě ministerstva na písemnou žádost školy a jeho výše je poté určena pomocí typu a finanční náročnosti akreditovaných předmětů, počtu studentů, předchozích dosažených výsledků v tvůrčí činnosti a dlouhodobý záměr vysoké školy a ministerstva.

Přijaté dotace u veřejných vysokých škol jsou podle zákona o vysokých školách využívány na rozvoj, ubytování a stravování studentů. Na rozdíl od příspěvku mohou dotace získat i soukromé vysoké školy působící jako veřejně prospěšné společnosti a to na uskutečňování akreditovaných předmětů a s nimi spojenou tvůrčí činnost nebo na sociální a ubytovací stipendia. Stejně jako u příspěvku je jeho poskytnutí závislé na rozhodnutí ministerstva na

¹¹Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

¹² Rozpočet kapitoly 333 - MŠMT

základě písemné žádosti školy a jeho výši pak určuje dlouhodobý záměr vysoké školy a ministerstva.¹³

Rozdělování příspěvků a dotací je podrobněji popsáno v dokumentu MŠMT s pravidly a zásadami pro financování veřejných vysokých škol pro rok 2012. Příspěvky a dotace jsou rozděleny na čtyři základní části, dělí se nadále ještě na dílčí ukazatele.¹⁴¹⁵

- rozpočtový okruh I, normativní část
- rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů
- rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol
- rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní

3.1.1. Rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu

Rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu zastupuje 80 procent financí rozdělených pomocí příspěvků a dotací. Rozpočtový okruh I se skládá ze dvou ukazatelů, kterými jsou:

- ukazatel A – limity počtu studií
- ukazatel K – kvalita a výkon

Ukazatele A má na normativní části rozpočtu podíl 80 procent. Ukazatel A má za úlohu zastavit růst počtu studentů, kteří jsou zapsáni do prvních ročníků studia na veřejných vysokých školách. Snižování počtu studentů zapsaných do prvních ročníků by ale nemělo být aplikováno na všechny veřejné vysoké školy, ani na všechny typy studia stejně. Proto je tedy nutné, aby bylo financování veřejných vysokých škol ovlivňováno i ukazateli kvality a výkonu.

Samotný ukazatel A lze poté vyjádřit jako součin mezi základním normativem a normativním počtem studentů k 31. 10. aktuálního akademického roku, který je nadále ovlivněn koeficientem ekonomické náročnosti. Koeficientů ekonomické náročnosti je sedm a pohybují se postupně od nejmenšího koeficientu 1,00 přes koeficienty 1,20, 1,65, 2,25, 2,80, 3,50 až po

¹³ Rozpočet kapitoly 333 - MŠMT

¹⁴ Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012

¹⁵ Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací pro rok 2012

největší 5,90. Ministerstvo pak určí maximální limity počtu studií započítávajících se do financování. Pro rok 2012 mají tyto limity indexy L_{2012} a je jich pět:

1. počet studií v prvním roce bakalářských studijních programů ($B1_{L2012}$)
2. počet studií v prvním roce dlouhých magisterských programů ($M1_{L2012}$)
3. počet studií v prvním roce navazujících magisterských programů ($N1_{L2012}$)
4. počet studií v prvním roce doktorských studijních programů ($P1_{L2012}$)
5. souhrnný počet studií ve všech ostatních letech studia ($SP2+$)¹⁶

Záměrem MŠMT je, aby se snížily počty studentů na veřejných vysokých školách. Systém limit ve financování veřejných vysokých škol musí být tedy nastaven tak, aby bylo pro vysoké školy prospěšnější mít skutečný počet zapsaných studentů nižší, než jsou samotné vypočtené limity, a aby překročení těchto limit bylo pro vysoké školy spíše nevýhodou. Pokud jsou při propočtu ukazatele A součástí limity B1, M1, N1 a P1, existují tři možné variace:

- překročí-li přepočtený počet studentů limit nebo se mu rovná, využije se ve výpočtu limit
- je-li přepočtený počet studentů nižší než limit a spadá do intervalu 90 až 100 procent limitu, pak se při výpočtu využije také limit
- je-li přepočtený počet studentů nižší než 90 procent limitu, využije se pro výpočet přepočtený počet studentů plus 10 procent limitu

Při zahrnování limit B2, M2, N2 a P2, které určují limity pro druhé a další roky studia, existují už jen dva možné postupy a to:

- překročí-li přepočtený počet studentů limit, aplikuje se limit
- je-li přepočtený počet studentů pod úrovní limitu, aplikuje se přepočtený počet studentů

Na rok 2012 bylo podle rozpočtu na rok 2012 přiřazeno VŠE podle ukazatele A 464 509 tis. Kč, což tvoří podíl 3,75 procent na celkové sumě rozdělené podle tohoto ukazatele.¹⁷

¹⁶ Podrobným postupem dosažení výsledku u limit počtu studií se zabývá například dokument Zásady a pravidla financování vysokých škol pro rok 2012

Ukazatel K je tedy ukazatelem výkonu a kvality a určuje zbývajících 20 procent z normativní části rozpočtu. Podrobněji se výpočtem a analýzou tohoto ukazatele bude zabývat následující kapitola.

3.1.2. Rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů

Podle rozpočtového okruhu II, sociální záležitosti studentů se rozděluje přibližně 10 procent příspěvků a dotací. Ukazatele z této části rozpočtu rozlišujeme pro rok 2012 čtyři a zůstávají totožné jako v roce 2011:

- ukazatel C – stipendia pro studenty doktorských akreditovaných studijních programů
- ukazatel J – dotace na ubytování a stravování studentů
- ukazatel S – sociální stipendia
- ukazatel U – ubytovací stipendia

Ukazatel C rozděluje finance pro studenty, kteří studují akreditované doktorské studijní programy. Pro stanovení výsledné částky jsou nejdůležitější hodnoty SIMS z předešlého i aktuálního kalendářního roku. Vzorec pro výpočet se vyjádří jako součin jednotkové částky a počtu studentů v prezenční formě akreditovaných doktorských studijních programů studujících ve standardní době studia.

Ukazatel J rozhoduje o výši dotace na ubytování a stravování studentů. Při stanovování této dotace se uvažuje období od listopadu předchozího akademického roku do října aktuálního akademického roku. Důležitým faktorem je zde poměr mezi počtem teplých a studených jídel. Teplé jídlo je uvedeno s koeficientem 1,0, zatímco studenému jídlu je přiřazen koeficient jen 0,4. Vzorcem pro určování ukazatele J je součin vykázaného počtu přepočtených hlavních jídel, která byla vydána v menzách nebo se souhlasem ministerstva a na základě smluvního vztahu vysoké školy s jinou právnickou osobou v jejích stravovacích zařízeních, a rozpočtového ukazatele na jedno přepočtené jídlo.

¹⁷ Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012

Ukazatelem S se přiděluje příspěvek na sociální stipendia, který se vypočte pomocí součinu výše stipendia určeného v zákoně o vysokých školách a počtu studentů s prokázaným nárokem na toto stipendium.

Ukazatel U přiřazuje příspěvek poměrově z celkové částky vypočtené ministerstvem podle počtu studentů dané vysoké školy, kteří splňují podmínky, jako jsou studium prezenční formy studia, nepřekročení standardní doby studia nebo místo trvalého bydliště mimo okres jeho studia.

3.1.3. Rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol

Rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol pak zastává podíl 8 procent z příspěvků a dotací.

Rozpočtový okruh III v sobě zahrnuje jen dva ukazatele, kterými jsou:

- ukazatel G – vzdělávací rozvojové projekty Fondu rozvoje vysokých škol
- ukazatel I – rozvojové programy

Na dotace podle **ukazatele G** mají nárok jen ty vysoké školy, které prošly výběrovým řízením a řeší vzdělávací projekty z okruhů, které stanovuje Výbor Fondu vysokých škol.

Ukazatel I rozhoduje o dotacích, které jsou přiřazovány stejně jako ukazatel G jen těm školám, které projdou výběrovým řízením. Rozdílem je, že tento ukazatel řeší dotace projekty Rozvojových programů zveřejňovaných ministerstvem v dlouhodobém záměru.

3.1.4. Rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní

Rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní je posledním rozpočtovým okruhem. Jeho podíl na příspěvcích a dotacích jsou přibližně 2 procenta. Ještě minulý rok existoval v tomto okruhu ukazatel M – mimořádné úkoly a aktivity. Od roku 2012 je ukazatel M součástí ukazatele F. Rozpočtový okruh IV pro rok 2012 se nadále tedy skládá z těchto dvou ukazatelů:

- ukazatel D – zahraniční studenti přijímaní v rámci zahraniční rozvojové pomoci, mezinárodní spolupráce
- ukazatel F – rozvojové programy, programy a záměry

Příspěvky a dotace přiřazované **ukazatelem D** řeší finance na dodržování závazků z mezinárodních smluv, které nebyly financovány ukazatelem A či K. Výše závisí na vzdělávací činnosti vysoké školy, výši stipendia a počtu studujících cizinců podle mezinárodních a vládních dohod a usnesení vlády. Z dotace na rozvoj vysoké školy je poté možno financovat programy AKTION, CEEPUS nebo ERASMUS.

Ukazatel F určuje příspěvek novým vysokým školám, na podporu vzdělávacích projektů a aktivit nezahrnovaný ve financích přidělovaných podle ukazatelů A a K. Dotace z tohoto ukazatele je pak určena pro projekty a aktivity souvisejícími s rozvojovými záměry vysoké školy a ministerstva. Hlavním cílem je financovat časově omezené, nejčastěji jednoleté projekty. Nově od roku 2012 bude podle tohoto ukazatele financována i univerzita třetího věku. Státní rozpočet se bude podílet asi 50 procenty na jednu studentohodinu, která je ve výpočtu ovlivněna dvěma koeficienty. Koeficientem typu výuky K1, který je nastaven na 0,8 pro přednášky, 1,0 pro IT výuku a 1,2 pro laboratorní výuku. Druhý koeficient K2 souvisí s velikostí skupiny, kde pro skupiny do 30 studentů je koeficient 1,05, od 30 do 80 studentů je 1,0 a nad 80 studentů je koeficient 0,95.

3.2.Podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Dalšími prostředky plynoucími ze státního rozpočtu je právě podpora na výzkum, experimentální vývoj a inovace. Financování výzkumu a vývoje je řešeno zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů – zákon o podpoře výzkumu a vývoje¹⁸. V této části lze odlišit dva velké oddíly podpory:

- institucionální podpora
- účelová podpora

Institucionální podporu lze poskytnout na uskutečňování výzkumných záměrů, na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, kde je podpora založena na dosažených výsledcích z minulých let, na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu,

¹⁸ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)

experimentálním vývoji a inovacích nebo na ocenění mimořádných výsledků a zadávání veřejných zakázek.

Účelová podpora je poté určena na programové projekty, které ve svém řešení mohou zahrnovat i činnosti základního výzkumu v případě navazujícího aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje nebo inovací. Dále je použita na specifický vysokoškolský výzkum, který realizují studenti v akreditovaných doktorských nebo magisterských programech a na velkou infrastrukturu pro výzkum, experimentální vývoj a inovace.¹⁹

3.3. Poplatky spojené se studiem

Veřejná vysoká škola má možnost si určovat poplatky za přijímací řízení, za překročení standardní doby studia, ke které se přičte jeden rok navíc, a za programy poskytované v cizím jazyce. Krom posledního zmíněného se poplatek odvozuje od základu pro stanovování poplatků, který je 5 procentním podílem průměrné částky na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů ministerstva.²⁰

3.4. Výnosy z doplňkových činností

Veřejná vysoká škola má jako možnost využívat svůj majetek k doplňkovým činnostem. Za doplňkovou činnost se bere jakákoliv činnost, která navazuje na vzdělávací, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost vysoké veřejné školy nebo pomocí ní dosahuje lepšího využití lidských zdrojů a majetku, a která je poskytována za úplatu. Podmínkou je, aby doplňková činnost žádným způsobem nesnižovala kvalitu, rozsah nebo dostupnost činností, ke kterým je veřejná vysoká škola původně určena.²¹

¹⁹ Rozpočet kapitoly 333 - MŠMT

²⁰ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

²¹ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

4. Analýza ukazatele K

Díky rychle rostoucímu počtu zapsaných na veřejné vysoké školy je záměrem ministerstva přejít postupně v systému financování od kvantity ke kvalitě. Dalším cílem je také snížení počtu pokračujících studentů na navazující magisterské studium, kterých je v současné době také mnoho. Nově je tedy stanoven tzv. ukazatel K. Podle tohoto ukazatele jsou přidělovány prostředky z normativní části rozpočtu. Ukazatel K je ukazatelem výkonu a kvality a nemá tedy žádnou souvislost s počtem studentů dané veřejné vysoké školy. Aplikování ukazatele kvality a výkonu však nesmí způsobit výrazný pokles financí jednotlivých vysokých škol (nesmí meziročně překročit 5 procent), a proto je podíl ukazatele na normativní části rozpočtu prozatím stanoven na 20 procent. Zbývající podíl 80 procent je tedy nadále přerozdělován podle ukazatele kvantity, tedy ukazatele A.

Tabulka 2: Rozdělení ukazatelů v rámci normativní části rozpočtu v tis. Kč

Ukazatel A - váha 80 %	12 382 584
Ukazatel K - 20 %	3 095 646
Celkem	15 478 230

Zdroj: Rozpis rozpočtu VŠ na rok 2012

Z tabulky je zřejmé, že na normativní část rozpočtu veřejných vysokých škol byla vyhrazena částka téměř 15,5 miliardy korun, z čehož se podle kvalitativních kritérií přiděluje suma přesahující 3 miliardy korun. V současné době se jedná o rozpočtu na příští rok, kde se uvažuje o zvýšení rozpočtu na ukazatel K o celých 500 milionů, což odpovídá částce více jak 3,5 miliardy korun. Poměr ukazatele A:K by se pak změnil z dosavadních 80:20 na 77,5:22,5.

Dopad nově vzniklého ukazatele K na jednotlivé veřejné vysoké školy se samozřejmě velmi liší. Situaci přehledně znázorňuje následující tabulka. Z této tabulky lze lehce vyčíst, které veřejné vysoké školy zavedením ukazatele K získávají a které naopak ztrácejí. Veřejné vysoké školy, u kterých je podíl na ukazateli K větší než podíl na ukazateli A, jsou na tom díky zavedení tohoto ukazatele finančně lépe. Naopak pro veřejné vysoké školy s menším podílem na ukazateli K oproti podílu na ukazateli A, je zavedení tohoto ukazatele nežádoucí. Většina veřejných vysokých škol včetně VŠE v Praze zakomponováním ukazatele K do systému financování ztrácí.

Tabulka 3: Podíly jednotlivých VVŠ na ukazatelích A a K

VVŠ	Ukazatel A v tis. Kč	% podíl v rámci ukazatele A	Ukazatel K v tis. Kč	% podíl v rámci ukazatele K	Celkem v tis. Kč	% podíl z celku
UK Praha	1 771 459	14,31	710 850	22,96	2 482 309	16,04
JU České Budějovice	438 883	3,54	93 946	3,03	532 829	3,44
UJEP Ústí nad Labem	359 392	2,90	56 512	1,83	415 904	2,69
MU Brno	1 364 381	11,02	380 140	12,28	1 744 521	11,27
UP Olomouc	769 172	6,21	193 882	6,26	963 054	6,22
VFU Brno	207 016	1,67	37 053	1,20	244 069	1,58
OU Ostrava	336 799	2,72	70 695	2,28	407 494	2,63
Univerzita Hr. Král.	244 215	1,97	46 003	1,49	290 218	1,88
SU Opava	234 860	1,90	35 894	1,16	270 754	1,75
ČVUT Praha	959 301	7,75	298 050	9,63	1 257 351	8,12
VŠCHT Praha	221 131	1,79	77 199	2,49	298 330	1,93
ZČU Plzeň	519 306	4,19	115 972	3,75	635 278	4,10
TU Liberec	299 179	2,42	64 177	2,07	363 356	2,35
UPa Pardubice	385 972	3,12	76 005	2,46	461 977	2,98
VUT Brno	841 307	6,79	221 715	7,16	1 063 022	6,87
VŠB-TU Ostrava	752 677	6,08	116 887	3,78	869 564	5,62
UTB Zlín	477 636	3,86	79 121	2,56	556 757	3,60
VŠE Praha	464 509	3,75	105 980	3,42	570 489	3,69
ČZU Praha	749 416	6,05	123 904	4,00	873 320	5,64
Mendělu Brno	430 838	3,48	81 931	2,65	512 769	3,31
AMU Praha	179 619	1,45	45 759	1,48	225 378	1,46
AVU Praha	46 165	0,37	12 342	0,40	58 507	0,38
VŠUP Praha	59 485	0,48	17 334	0,56	76 819	0,50
JAMU Brno	98 475	0,80	24 971	0,81	123 446	0,80
VŠP Jihlava	86 196	0,70	7 539	0,24	93 735	0,61
VŠTE České Budějovice	85 195	0,69	1 784	0,06	86 979	0,56
Celkem	12 382 584		3 095 646		15 478 230	100

Zdroj: Rozpis rozpočtu VŠ na rok 2012

Lehkým výpočtem lze zjistit, že za situace, kdy by celá částka normativní části rozpočtu byla přidělována podle ukazatele A, získala by VŠE v Praze sumu 580 636 tis. Kč. Oproti aktuální částce 570 489 tis. Kč to tedy znamená pokles o 10 147 tis. Kč. Při přepočtech na normativního studenta, jejichž počet je na VŠE stanoven pro rok 2012 na 19 008, jde o snížení z 30 546,93 Kč na 30 013,01 Kč a ztrátu tedy 533,92 Kč. Průměrný normativ je přitom stanoven na 30 546,48 Kč.²² Zvyšováním podílu ukazatele K při stále stejných

²² Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012

ostatních podmínkách by tedy pro VŠE v Praze znamenalo další pokles v množství financí získaných z normativní části rozpočtu.

4.1.Postup analýzy

Bakalářská práce postupně analyzuje dopad všech dílčích ukazatelů v rámci ukazatele K. Jde hlavně o zjištění, zda je pro VŠE v Praze zavedení kvalitativních kritérií do systému financování veřejných vysokých škol pozitivní či negativní a jak velký je případný dopad do jejího rozpočtu. Analýza je rozdělena do tří menších částí podle skupin v rámci ukazatele K, přičemž na konci každé skupiny je shrnutí. Analýza probíhá v základu porovnáváním podílu na ukazateli A s podílem na dílčích ukazatelích v rámci ukazatele K. Pokud je tento podíl vyšší než podíl na ukazateli A, je zavedení tohoto dílčího ukazatele pro VŠE v Praze přínosem a naopak. Je-li tedy podíl dílčího ukazatele v rámci K/A vyšší než jedna, značí to pozitivní dopad do rozpočtu VŠE v Praze a naopak. Tento podíl nám tedy v podstatě určí kolika násobek vysoká škola získala oproti tomu, kdyby byly peníze určené k přerozdělení podle daného dílčího ukazatele K přerozděleny podle podílu na ukazateli A. Následně je spočítáno, kolik vysoká škola získala peněz z daného dílčího ukazatele v rámci K a kolik oproti tomu mohla teoreticky získat, kdyby tento ukazatel zaveden nebyl a peníze určené na tento ukazatel by byly alokovány pomocí podílů na ukazateli A. Rozdíl, který vyjde je následně ještě přepočítáván na normativního studenta, jejichž hodnota je pro rok 2012 na VŠE v Praze stanovena na 19 008²³. Všechny hodnoty potřebné k výpočtům jsou brány z nejaktuálnějšího dostupného dokumentu s názvem Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012 dostupných na stánkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

4.2.Dílčí ukazatele v rámci ukazatele K

Ukazatel K se skládá z několika dalších dílčích kvalitativních a výkonových ukazatelů. Ty jsou pak rozděleny do tří skupin:²⁴

- Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy
- Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů

²³ Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012

²⁴ Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012

- Mezinárodní mobilita a internacionalizace

Celkově jsou pak tyto skupiny podle svých počátečních písmen označovány jako VKM. Existují však rozdíly mezi použitím VKM pro výpočet limitů u ukazatele A, kde je charakterizováno jedenáct dílčích ukazatelů, které v malém podílu vstupují do výpočtu, a samotný výpočet kvalitativní bonifikace, tedy ukazatele K.

Pro rok 2012 je rozlišováno osm ukazatelů, kterým je přiřazován určitý podíl na ukazateli K. Vědecký (umělecký) výkon vysokých škol se tedy skládá z ukazatele započtených bodů RIV a RUV, z ukazatele účelových neinvestičních prostředků na výzkum a z ukazatele vlastních příjmů z aplikovaného výzkumu. Skupina kvalita studijních programů a uplatnění absolventů je složena z ukazatele váženého počtu profesorů a docentů a z ukazatele pro zaměstnanost absolventů. Poslední skupinou je mezinárodní mobilita a internacionalizace obsahující ukazatele cizinců v příslušném typu studijních programů, „samoplátců“ v příslušném typu studijních programů a vyslaných a přijatých v rámci mobilitních programů. Pro rok 2013 by neměly v systému dílčích ukazatelů nastat žádné výraznější změny ve výpočtech.²⁵

4.2.1. Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy:

První skupinou ukazatele K je vědecký (umělecký) výkon vysoké školy, které je přidělen podíl 39 procent na ukazateli K. Samotná tato skupina dále obsahuje ukazatel bodů za výsledky v oblastech výzkumu a vývoje. Celková hodnota se získává součtem bodů za předchozích pět let. Při výpočtech je využit postup Rady pro výzkum, vývoj a inovace a jsou poté zpřístupněny v Rejstříku informací o výsledcích RIV. Bodům podle RIV náleží podíl 29,3 procent na ukazateli K a tvoří největší část této skupiny a druhou největší část ukazatele K. V projednávání je změna tohoto podílu z udaných 29,3 procent na 26 procent pro rok 2013. Pro rozdělení dalších 1,7 procenta se využívají výsledky tvůrčí umělecké činnosti zaznamenané v Registru výsledků umělecké činnosti RUV. U tohoto dílčího ukazatele se zvažuje zvýšení podílu o 0,3 procenta na 2 procenta. Tuto část mohou získat jen umělecké školy a umělecké fakulty veřejných vysokých škol.

²⁵ Dokument Prezentace MŠMT dostupné na www.radavs.cz

U ukazatele výsledků v oblastech výzkumu a vývoje se zastoupení jednotlivých veřejných vysokých škol výrazně mění. Hodnoty podílu jednotlivých škol na tomto ukazateli se pohybují od 0,00 procent až po 31,56 procent. Ukazateli samozřejmě kralují technicky zaměřené školy, u kterých je výzkum a vývoj podstatou. Nejvyššího podílu 31,56 procent dosahuje UK v Praze. VŠE v Praze pak v pomyslném žebříčku od nejvyššího podílu k nejnižšímu zaujímá 14. příčku.

Pokud se podíl na tomto ukazateli vztáhne k podílu na ukazateli A, povede si nejlépe a nejvíce tímto ukazatelem získá VŠCHT v Praze, která má tento podíl roven číslu 2,4. V porovnání s ostatními veřejnými vysokými školami VŠE v Praze se svým výsledkem přibližně 0,35 obsadilo 15. místo. Při rozdělení sumy 907 024 tis. Kč přiřazené tímto ukazatelem, by VŠE v Praze podle podílu na ukazateli A získala 34 025 tis Kč. Díky zavedení tohoto ukazatele získala však jen 12 045 tis. Kč, což je ztráta 21 980 tis. Kč a to činí rozdíl 1 156,38 Kč na normativního studenta. Pro VŠE v Praze by při stejných získaných bodech v této části bylo žádoucí projednávané snížení podílu tohoto ukazatele.

Další částí této skupiny jsou započítané body RUV se svojí váhou 1,7 procenta. Tímto ukazatelem se pro rok 2012 rozděluje suma rovnající se 52 626 tis. Kč. Podle definice se o tyto peníze dělí jen veřejné vysoké školy a fakulty veřejných vysokých škol s uměleckým zaměřením. Nejvyšší podíl na tomto ukazateli má AMU v Praze, u které je roven 23,7 procentům. S ohledem na zaměření VŠE v Praze je jasné, že její podíl na tomto ukazateli je roven nule a je tedy pro ni nežádoucí jakékoliv navyšování podílu tohoto ukazatele na ukazateli K. Případné rozdělení peněz určených na tento ukazatelem podle podílu na ukazateli A by pro VŠE v Praze znamenalo zvýšení rozpočtu o 1 974 tis. Kč. Zavedením ukazatele bodů RUV tedy VŠE přichází přibližně o 103,86 Kč na normativního studenta.

Dalším ukazatelem v rámci vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy je ukazatel objemu účelových neinvestičních prostředků na výzkum. Matematickou metodou použitou pro výpočet tohoto ukazatele je vážený průměr za předchozí tři roky, přičemž stanovené váhy jsou pro poslední rok s dostupnými údaji 50 procent, pro rok předcházející 30 procent a pro nejstarší rok zbývajících 20 procent. Tyto prostředky v sobě zahrnují i finance z grantů a

vysoké školy tedy musejí o tyto prostředky nějakým způsobem bojovat. Tento ukazatel zaujímá 5 procent ukazatele K.

Nejvyšší podíl na tomto ukazateli s hodnotou 25,68 procent opět obsazuje UK v Praze. Při přepočtu na podíl na ukazateli A nejvíce získává VŠCHT v Praze s výsledkem 2,62. VŠE v Praze se svým výsledkem 0,38 v porovnání s ostatními veřejnými vysokými školami dostává na 14. pozici. Hodnota nižší než jedna opět značí negativní dopad tohoto ukazatele. VŠE v Praze svým podílem 1,44 procent na tomto ukazateli získala sumu 2 225 tis. Kč. V porovnání s částkou 5 806 tis. Kč, kterou VŠE v Praze mohla získat podílem na ukazateli A, jde tedy o ztrátu 188,4 Kč na normativního studenta.

Posledním dílčím ukazatelem v rámci této skupiny je ukazatel příjmů z aplikovaného výzkumu. Tento ukazatel číselně znázorňuje dovednost školy spolupracovat se subjekty na komerční úrovni. Jsou to hlavně prostředky, které nepocházejí z veřejných zdrojů. V systému financování se tento ukazatel objevil již v roce 2010, avšak v roce 2011 byl vyloučen a pro rok 2012 opět zaveden. Váha tohoto ukazatele je pro rok 2012 pouhá 3 procenta.

Pomyslnému žebříčku od nejvyššího podílu na tomto ukazateli vévodí UK v Praze s 29,34 procenty. VŠE v Praze má podíl 4,39 procent, což je o více než šest desetin procenta více než podíl na ukazateli A. Při vztažení těchto podílů na k podílům na ukazateli A nejvíce s výsledkem 2,05 získává UK v Praze. VŠE v Praze dosáhla dobrého výsledku 1,17, což značí, že tento ukazatel je jediným z kategorie vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy, kde VŠE v Praze získává a v porovnání s ostatními školami pak obsazuje pomyslné šesté místo. V tomto případě bohužel pro VŠE v Praze je podíl tohoto ukazatele na ukazateli K relativně malý, odpovídá 3 procentům a je podle něj alokováno pouze 92 869 tis. Kč. Obvyklým výpočtem lze dojít při neexistenci tohoto ukazatele k sumě přibližně 3 484 tis. Kč. Naopak existencí ukazatele vlastních příjmů připadlo VŠE v Praze celých 4 075 tis. Kč, což je nakonec zvýšení rozpočtu na normativního studenta o 31,12 Kč.

Celkově skupina vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy tvoří největší část ukazatele K. V součtu jí připadá 39 procent a celkově se podle ní alokuje suma ve výši 1 027 302 tis. Kč. V této podskupině má celkově nejvyšší podíl opět UK v Praze s hodnotou

29,26 procent. U VŠE v Praze je celkový podíl jen 1,52 procent, což je výrazně nižší než její podíl na ukazateli A a tedy to značí negativní dopad do jejího rozpočtu. Při vztažení hodnot k ukazateli A nejvíce zavedením této skupiny opět získává VŠCHT v Praze. VŠE v Praze se svým výsledkem 0,41 obsazuje v porovnání s ostatními až 14. místo z 26 veřejných vysokých škol. Číselně poté zachycuje situaci následující tabulka, ve které je zachycena celková hodnota ztráty v rozpočtu VŠE v Praze vzniklé zavedením těchto dílčích ukazatelů.

Tabulka 4: Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy

Ukazatel	VŠE v Praze			
	Body RIV	Body RUV	Úč. neinv. prostředky na výzkum	Vlastní příjmy
Podíl ukazatele na ukazateli K	29,30%	1,70%	5%	3%
Podíl VŠE na ukazateli	1,33%	0,00%	1,44%	4,39%
Podíl VŠE na ukazateli A	3,75%			
Zisk/ztráta na norm. studenta	-1 156,4Kč	-103,9 Kč	-188,4 Kč	31,1 Kč
Celkový podíl VŠE na skupině	1,52%			
Celk. zisk/ztráta na norm. stud.	-1 417,5 Kč			

Zdroj: Vlastní výpočty dle dat MŠMT

4.2.2. Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů

Tato skupina je složena ze dvou dílčích ukazatelů, přičemž ten s menší váhou je ukazatel váženého počtu profesorů a docentů. Tímto dílčím ukazatelem se přerozdělují pouhá 2 procenta sumy určené na ukazatel K.

Nejvyšší podíl na tomto ukazateli má opět UK v Praze. Ostatně UK v Praze má jedny z nejvyšších podílů ve všech dílčích ukazatelích, což je dáno velkým množstvím studentů a diverzifikací studijních oborů. Podíl VŠE v Praze na tomto dílčím ukazateli je roven 3,82 procentům, což je více než podíl na ukazateli A, což opět značí pozitivní dopad do rozpočtu. Díky velmi malému podílu tohoto dílčího ukazatele se podle něj alokuje jen 619 313 tis. Kč. Zisk VŠE v Praze poté vyjde přibližně 44 tis. Kč. S přepočtem na normativního studenta je výsledek zisku roven 2,3 Kč.

Druhým dílčím ukazatelem této skupiny je zaměstnanost absolventů. Zastupuje největší podíl v rámci celého ukazatele K. Tento podíl je roven 32 procentům. Do této části jsou zahrnuti

pouze ti absolventi, kteří nejsou registrovaní na úřadu práce. Počítá se s absolventy bakalářských, dlouhých magisterských, magisterských a doktorských studijních programů, přičemž do výpočtu vstupuje koeficient ekonomické náročnosti, koeficienty studijních programů a také koeficient pro zvýhodnění absolventů bakalářských studijních programů, kteří v následujících dvou letech od ukončení již nepokračují ve studiu.²⁶ U tohoto dílčího ukazatele se v současnosti jedná o změnách a to hlavně ve standardizování míry nezaměstnanosti a vyřazení vlivu právě zmíněných absolventů nepokračujících do dvou let v dalším studiu. Podíl VŠE v Praze na tomto dílčím ukazateli je poté 3,77 procenta. Opět se jedná o podíl větší než na ukazateli A a tedy o kladný dopad na rozpočet. Rozdíl mezi těmito podíly je nižší než v předchozím případě, ale díky vysokému celkovému podílu tohoto dílčího ukazatele nakonec VŠE v Praze získává navíc prostředky v hodnotě 158 tis. Kč. Zavedením ukazatele zaměstnanosti absolventů si VŠE v Praze tedy na každého normativního studenta polepšila přibližně o 8,3 Kč.

Skupina kvality studijních programů a uplatnění absolventů je druhou největší částí ukazatele K. Pro rok 2012 se jimi přiřadila částka 1 052 520 tis. Kč, což odpovídá 34 procentům z celkové sumy určené pro ukazatel K. VŠE v Praze má celkový podíl na této skupině roven přibližně 3,77 procentům. Při vztažení k podílu na ukazateli A vychází hodnota těsně nad jedna a tedy žádoucí výsledek. Nejvíce získává zavedením těchto ukazatelů Univerzita v Hradci Králové s výsledkem 1,38. Následující tabulka poté shrnuje výsledky VŠE v Praze souhrnně za oba tyto dílčí ukazatele.

Tabulka 5: Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů

Ukazatel	VŠE v Praze	
	Počet docentů a profesorů	Zaměstnanost absolventů
Podíl ukazatele na ukazateli K	2,00%	32,00%
Podíl VŠE na ukazateli	3,82%	3,77%
Podíl VŠE na ukazateli A	3,75%	
Zisk/ztráta na normativního studenta	2,3 Kč	8,3 Kč
Celkový podíl VŠE na skupině	3,77%	
Celkový zisk/ztráta na norm. studenta	10,6 Kč	

Zdroj: Vlastní výpočty dle dat MŠMT

²⁶ Podrobnější výpočet lze najít např. v dokumentu Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012

4.2.3. Mezinárodní mobilita a internacionalizace

Poslední částí v rámci ukazatele K jsou ukazatele mezinárodní mobility a internacionalizace členící se na další tři dílčí ukazatele, přičemž poslední z nich lze ještě rozčlenit na ukazatel vyslaných v rámci mobilitních programů a jeho opak, ukazatel přijatých v rámci mobilitních programů. V celkovém součtu tato část představuje 27 procent z celkového ukazatele K.

Prvním z dílčích ukazatelů v rámci mezinárodní mobility a internacionalizace je ukazatel počtu studentů s cizím státním občanstvím. Součástí tohoto ukazatele jsou jen studenti s cizím státním občanstvím, kteří studují v České republice bez úhrady školného a nejsou v České republice na stáži. Metodou pro stanovení výsledného počtu bodů je opět vážený průměr za předchozí tři roky, přičemž poslední rok s dostupnými údaji má váhu 50 procent, rok před tím 30 procent a nejstarší rok zbývajících 20 procent. U ukazatele K se počty studentů v různých programech nerozlišují a jsou tedy započítávány jako celkový počet. Podle tohoto dílčího ukazatele se rozhoduje o 2 procentech prostředků z ukazatele K. Nově se ale jedná o zvýšení tohoto podílu ze 2 procent na 5 procent.

Díky váze 2 procent je tímto dílčím ukazatelem rozdělena částka 61 913 tis. Kč. Největší podíl na tomto ukazateli má MU v Brně. VŠE v Praze si však také nestojí špatně a s podílem 11,91 procent je v pomyslném žebříčku na třetím místě. Oproti poměru na ukazateli A, který je roven 3,75 procentům je rozdíl opravdu značný. Vztáhnou-li se tyto podíly k sobě, získává na počtu studentů s cizím státním občanstvím VŠE v Praze s poměrem 3,17 dokonce nejvíce ze všech veřejných vysokých škol. Toto postavení je zapříčiněno hlavně vysokým počtem občanů Slovenské republiky studujících na VŠE v Praze. Další velké zastoupení měli občané Ruska, Ukrajiny, Běloruska, Vietnamu a Kazachstánu. Celkem jich v roce 2010 bylo téměř 3000.²⁷ Za stále stejného bodového ohodnocení by pro VŠE v Praze tedy bylo pozitivní, kdyby se opravdu podíl tohoto dílčího ukazatele na ukazateli K zvýšil. Při nynějších hodnotách to znamená, že rozpočtu VŠE v Praze plynula částka 7 372 tis. Kč, což je oproti teoretickým 2 323 tis. Kč zisk 5 050 tis. Kč. Na jednoho normativního studenta je to zvýšení rozpočtu o 265,7 Kč

²⁷ Výchovná zpráva o činnosti Vysoké školy ekonomické v Praze za rok 2010

Jakýmsi opakem předchozího ukazatele je ukazatel „samoplátců“ ve studijních programech. Jedná se tedy o počet studentů s cizím státním občanstvím, kteří naopak od předchozího za své studium v České republice platí. Koncová hodnota se opět zjistí podle váženého průměru za poslední tři roky, kde poslední rok s dostupnými údaji má váhu 50 procent, rok před tím 30 procent a nejstarší rok zbývajících 20 procent. Touto částí se přidělují 3 procenta celkové hodnoty. Opět se jedná o zvýšení podílu z 3 procent na 5 procent.

Naopak od předchozího ukazatele má VŠE v Praze v ukazateli „samoplátců“ ve studijních programech velmi špatné postavení. Dosahuje podílu pouhých 0,44 procent a je na pomyslné 15. příčce. UK v Praze má na tomto ukazateli výrazně nejvyšší podíl 61,89 procent, což je téměř dvoutřetinový podíl. V poměru k počtu studentů získává nejvíce UK v Praze s poměrem 4,33. U VŠE v Praze výsledek vyšel 0,12, což znamená negativní dopad tohoto ukazatele. Jakékoliv zvýšení podílu tohoto ukazatele za jinak neměnných podmínek je pro VŠE v Praze další ztráta. Šest veřejných vysokých škol na peníze přidělené podle „samoplátců“ ve studijních programech vůbec nedosáhne. Tímto dílčím ukazatelem je pro rok 2012 alokováno 92 869 tis. Kč a pro samotnou VŠE v Praze to znamená, že namísto 3 484 tis. Kč, které mohla získat přidělením podle podílu na počtu studentů, je jí přiděleno však jen 412 tis. Kč. Ztrátou 3 072 tis. Kč přichází přibližně o 161,6 Kč na normativního studenta.

U posledního ukazatele se rozlišují dvě části. První z nich je vážený průměr pobytů vyjíždějících studentů a opakem k tomu vážený průměr přijíždějících studentů. Pro obě části poté platí, že pro započtení pobytu je nutné, aby trval minimálně 30 dní i se dnem výjezdu a příjezdu. Výpočty probíhají na bázi váženého průměru za předchozí tři roky s dostupnými údaji, přičemž váhy jsou opět sestupně 50, 30 a 20 procent. Ke koncovým výsledkům se poté přičte dalších 12 procent u škol vlastních ECTS label a 2 procenta u škol s DS label. Rozdílem je jen, že u prvního se započítávají pobyty studentů vyjíždějících z dané školy do zahraničí a u druhého pobyty studentů přijíždějících na danou školu ze zahraničí. V součtu je váha těchto dvou částí stanovena na 22 procent, tedy na 11 procent pro přijíždějící a 11 procent pro vyjíždějící. Nově by se hodnoty podílu měli měnit na 10 a 10 procent, v celkovém součtu tedy 20 procent.

Těmto ukazatelům opět kraluje UK v Praze s podílem 19,79 procent. VŠE v Praze má podíl na těchto ukazatelích 5,90 procent, což je opět výrazně více než podíl na počtu studentů. Při přepočtu na počet studentů dosahuje VŠE v Praze dokonce třetího nejvyššího výsledku a to poměru 1,57. Projednávané snížení podílů těchto ukazatelů je tedy pro VŠE v Praze opět nežádoucí vývoj v systému financování veřejných vysokých škol. Díky vysokému podílu se těmito ukazateli alokovala suma ve výši 681 042 tis. Kč. VŠE v Praze místo teoretických přibližných 25 548 tis. Kč získala přibližně 40 165 tis. Kč, což je zisk přibližně 14 616 tis. Kč. V přepočtu na normativního studenta to pak znamená zvýšení rozpočtu o přibližně 769 Kč na každého z nich.

Celkový součet za všechny tyto dílčí ukazatele 27 procent znamená pro VŠE v Praze přijetí sumy ve výši 47 449 tis. Kč. Oproti teoretickým penězům přiřazeným pomocí ukazatele A ve výši 31 354 tis. Kč je to zisk přibližně 16 595 tis. Kč. S přepočtem na normativního studenta je to tedy zisk 873 Kč na každého z nich. Přehledně to shrnuje následující tabulka.

Tabulka 6: Mezinárodní mobilita a internacionalizace

Ukazatel	VŠE v Praze			
	Cizinci ve studijním programu	"Samoplátci"	Vyslaní	Přijetí
Podíl ukazatele na ukazateli K	2,00%	3,00%	11,00%	11,00%
Podíl VŠE na ukazateli	11,91%	0,44%	5,94%	5,85%
Podíl VŠE na ukazateli A	3,75%			
Zisk/ztráta na norm. studenta	265,7 Kč	-161,6 Kč	392,7 Kč	376,3 Kč
Celkový podíl VŠE na skupině	5,74%			
Celkový zisk/ztráta na norm. studenta	873,0 Kč			

Zdroj: Vlastní výpočty dle dat MŠMT

4.3. Shrnutí

Nejjednodušším způsobem, jak shrnout dopady jednotlivých částí kvalitativních kritérií na rozpočet VŠE v Praze je znázornění pomocí tabulky. V tabulce jsou zachyceny celkové podíly VŠE v Praze na jednotlivých skupinách, poměr k ukazateli A a zisk či ztráta s přepočtem na normativního studenta. Rozpočet na jednoho normativního studenta v normativní části je 30 013,1 Kč.

Tabulka 7: Ukazatel K

Ukazatel	Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy	Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů	Mezinárodní mobilita	Celkem
Váha v %	39	34	27	100
Podíl VŠE v %	1,52%	3,77%	5,74%	3,42
Poměr k ukazateli A	0,41	1,01	1,53	0,91
zisk (+)/ ztráta (-) v tis. Kč	-26 944	202	16 595	-10 147
Na normativního studenta v Kč	-1 418	11	873	-534

Zdroj: Vlastní výpočty dle dat MŠMT

Jak lze z tabulky vidět, největší zisk realizuje VŠE v Praze ve skupině ukazatelů v rámci mezinárodní mobility a internacionalizace, kde je celkový zisk téměř 16,6 milionu korun. S přepočtem na normativního studenta to vychází na zvýšení rozpočtu o 873 Kč. Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů nemá ve své podstatě téměř žádný vliv. Zvýšení rozpočtu o 202 tis. Kč a tedy o 11 Kč na normativního studenta je v celkové výši rozpočtu neznatelné. Naopak velkou ztrátu VŠE v Praze realizuje v oblasti vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy. Zavedením této skupiny ukazatelů pro rok 2012 přišla VŠE téměř o 27 miliónů korun. Vztaheno k počtu normativních studentů je to tedy snížení o 1 418 Kč na každého z nich. V souhrnu zavedení ukazatele K s váhou 20 procent v normativní části rozpočtu znamená pro VŠE v Praze celkové snížení rozpočtu o více jak 10 miliónů korun. Na normativního studenta to vychází tedy o 534 Kč méně.

4.4. Vyhledky na rok 2013

V projednávání je několik změn týkajících se systému financování veřejných vysokých škol. Pro rok 2013 by se tyto změny měly dotknout zejména zvýšení rozpočtu, přičemž o 500 miliónů Kč by měla být navýšena suma na ukazatel K. Jeho poměr k ukazateli A by poté měl být změněn z 20:80 na 22,5:77,5. Znamenalo by to tedy nárůst ukazatele K na téměř 3,6 miliardy korun. Příští rok by se také měl snížit celkový počet studentů přibližně o 5 procent a to hlavně snížením počtu studentů v prvních ročnících, které by odpovídalo 10 procentům. Díky tomuto snižování kvantity studentů by naopak mělo dojít ke zvýšení

průměrného normativu přibližně o 8 procent. Dále by měly být změněny váhy některých dílčích ukazatelů a to ukazatele bodů RIV z 29,3 procent na 26 procent, bodů RUV z 1,7 procent na 2 procenta, ukazatel cizinců v příslušných typech studijních programů z 2 procent na 5 procent, ukazatel „samoplátců“ v příslušných typech studijních programů z 3 procent na 5 procent a ukazatele vyslaných a přijatých v rámci mobilitních programů z 11 procent na 10 procent pro každého z nich. Taktéž by měla být pozměněna definice ukazatele zaměstnanosti absolventů, u kterého by měla být standardizována míra nezaměstnanosti, a mělo by dojít k eliminaci vlivu absolventů, kteří do dvou let nepokračují ve studiu. Naopak žádné nové dílčí ukazatele, ani zásadní změny v postupu výpočtů by v roce 2013 být neměly.

Následující tabulka poté zobrazuje předpokládaný dopad na VŠE v Praze v roce 2013, pokud by byly všechny zmíněné změny uskutečněny za předpokladu, že podíly na jednotlivých dílčích ukazatelích se nemění. Tabulka také znázorňuje teoretický zisk či ztrátu oproti situaci, kdy by byl ukazatel K zrušen a peníze jemu přiřazené by byly klasicky rozděleny podle kvantity, tedy ukazatele A.

Tabulka 8: Vyhledky na rok 2013

Ukazatel	Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy	Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů	Mezinárodní mobilita	Celkem
Váha v %	36	34	30	100
Suma v tis. Kč	1 294 433	1 222 520	1 078 694	3 595 646
Podíl VŠE v Praze v %	1,52	3,77	5,99	3,63
Poměr k ukazateli A	0,41	1,01	1,60	0,97
zisk(+)/ztráta(-) v tis. Kč	-28 825	235	24 151	-4 440
Na normativního studenta v Kč	-1 516	12	1 271	-234

Zdroj: Vlastní výpočty dle projednávaných změn na rok 2013

Jak lze z tabulky vidět, projednávané změny jsou pro VŠE v Praze pozitivním posunem ve vývoji kvalitativních kritérií v systému financování. Z nynější ztráty více než 10 milionů

korun je to téměř 4,5 miliónu korun. Na normativního studenta to poté znamená o 300 Kč menší ztrátu oproti roku 2012 a ztrátu ve výši 234 Kč oproti neexistenci tohoto ukazatele.

Závěr

Systém financování veřejných vysokých škol je velmi složitý proces složený z mnoha ukazatelů kvantity i kvality. Zavedení kvalitativních kritérií do systému financování veřejných vysokých škol je opravdu novým prvkem, který se v budoucnosti bude ještě vyvíjet. Je zřejmé, že podíl těchto kvalitativních kritérií na financování veřejných vysokých škol bude nadále růst a stane se tak prostředkem ke snižování počtu studentů. Z analýzy je zřejmé, že v současné chvíli je pro VŠE v Praze posun z financování na základě kvantity na financování na základě kvality negativní. V roce 2012 realizuje v normativní části rozpočtu teoretickou ztrátu více jak 10 miliónů korun a tedy ztrátu 534 korun na každého normativního studenta. Oproti rozpočtu na normativního studenta v normativní části, který činí 30 013,1 Kč, není tato ztráta rozhodující. Problémem však zůstává další vývoj ukazatele K. Jak lze vidět podíly VŠE v Praze na jednotlivých dílčích ukazatelích v rámci ukazatele K se opravdu citelně liší. Nejslabších výsledků a nejvyšší ztráty na normativního studenta a to 1 418 Kč, VŠE v Praze dosahuje ve skupině vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy a to konkrétně v dílčím ukazateli výsledků v oblastech výzkumu a vývoje. Další vývoj směřující ke zvýšení podílu této skupiny by pro VŠE v Praze znamenal stále se zvyšující propad v rozpočtu. Naopak ve skupinách kvality studijních programů a uplatnění absolventů a v mezinárodní mobilitě VŠE v Praze získává. Bohužel pro VŠE v Praze na ukazatelích kvality studijních programů a uplatnění absolventů získává jen velmi málo a celkový zisk za tuto skupinu, který se rovná přibližně 11 Kč, je tedy téměř nezatelný. Největšího zisku poté VŠE v Praze dosahuje ve skupině ukazatelů mezinárodní mobility. Zisk na normativního studenta je přibližně 873 Kč a celkově více jak 16,5 miliónů korun. Případné navyšování váhy těchto ukazatelů by tedy byl pro VŠE v Praze pozitivní posun, který by pro ni znamenal v této části další zisk. V celkovém součtu zavedením ukazatele K ztratila VŠE v Praze ze svého rozpočtu více jak 10 miliónů korun, což odpovídá přibližně 534 Kč na každého normativního studenta.

Mírná změna vah jednotlivých skupin ukazatelů zapříčiňuje celkem znatelné změny v rozpočtu jednotlivých veřejných vysokých škol. Samozřejmě se tyto změny dotknou i VŠE v Praze. Změna váhy vědeckého (uměleckého) výkonu veřejné vysoké školy z 39 procent na 36 procent a mezinárodní mobility z 27 procent na 30 procent má citelný

dopad i na VŠE v Praze. Teoretická ztráta v roce 2013 se snížila oproti roku 2012 z více jak 10 miliónů na necelé 4,5 miliónu. Zvýšil se zisk za ukazatele mezinárodní mobility, ale naopak se, i přes snížení váhy vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy, díky zvýšení množství peněz na ukazatel K zvýšila i ztráta z této skupiny ukazatelů. Celková teoretická ztráta na normativního studenta pro rok 2013 vypočtená na základě návrhů na změny v ukazateli K je 234 Kč, což je oproti roku 2012 o 300 Kč méně. Pokud by nastaly všechny navrhované změny pro rok 2013, a to i se snížením počtu studentů o 5 procent a změny poměru ukazatel A a K, a pokud by zůstaly bodové ohodnocení u jednotlivých dílčích ukazatelů shodné, byl by rozpočet pro ukazatel A a K souhrnně rozpočet na normativního studenta roven přibližně 32 897, 1 Kč. To znamená zvýšení tohoto rozpočtu o 2 884 Kč na normativního studenta.

Z analýzy lze tedy vidět, že pro VŠE v Praze je rozhodující, jakým směrem se bude ubírat další vývoj ukazatele K. Díky své náchylnosti je velmi závislá na změnách podílů jednotlivých skupin v rámci ukazatele K. Krom toho je závislá i na změnách vah jednotlivých dílčích ukazatelů v rámci skupin. Například zvyšování procentuálního zastoupení dílčího ukazatele „samoplátců“ ve studijních programech v rámci skupiny mezinárodní mobility by pro VŠE v Praze znamenal zvyšující se propad v rozpočtu. Další zásadní změny jako jiná metodika výpočtů či změna nebo přidání některých ukazatelů je v plánu s realizací reformy vysokého školství. Pro tuto chvíli je tedy nemožné říct, zda kvalitativní kritéria budou pro VŠE v Praze v budoucnu přínosem nebo naopak. Bude záležet na výsledcích VŠE v Praze v jednotlivých dílčích ukazatelích a na nastavení těchto ukazatelů v rámci systému financování veřejných vysokých škol.

Seznam zdrojů

Tištěné zdroje:

- [1] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Květa KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 355 s. ISBN 80-864-3288-2.
- [2] MLČOCH, Jan. *Malá ekonomická encyklopedie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Linde, 1995, 166 s. ISBN 80-856-4786-9.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [4] ŠPALEK, Jiří. *Veřejné statky: teorie a experiment*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, xv, 204 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-353-0.
- [5] URBÁNEK, Václav. *Financování vysokého školství*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 163 s. ISBN 978-80-245-1313-3.

Elektronické zdroje:

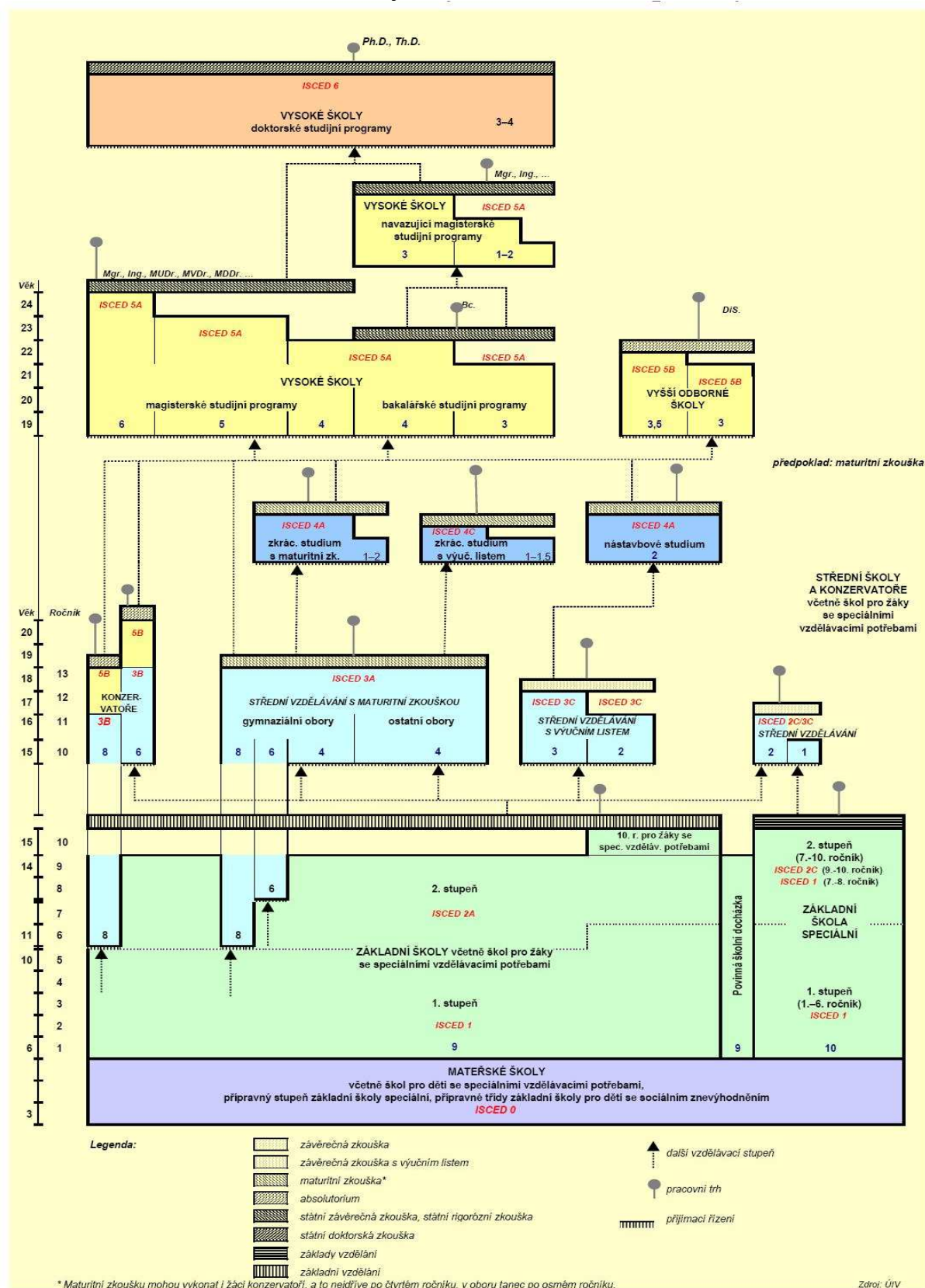
- [6] KOUCKÝ, Jan. *Kolik máme vysokoškoláků?* [online]. Praha, 2009 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z:
<http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/default.asp?page=svp&KID=89>
- [7] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. Praha, 2009 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha>
- [8] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015* [online]. Praha, 2010 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha>

- [9] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací na rok 2012* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci-na-rok-2012>
- [10] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2012>
- [11] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2012* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2012>
- [12] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů* [online]. 2010 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/uplne-zneni-zakona-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zpracovanymi-novelami>
- [13] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)* [online]. 2004 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum/zakon-c-130-2002-o-podpore-vyzkumu-a-vyvoje>
- [14] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012* [online]. Praha, 2011 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/zasady-a-pravidla-financovani-verejnych-vysokych-skol-pro>

- [15] OECD. *Education at a Glance 2012: OECD Indicators* [online]. 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/edu/eag2012.htm>
- [16] Rada VŠ. *Prezentace MŠMT - Návrh změn zásad a pravidel financování VVŠ na rok 2013 (ukazatel K)* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.radavs.cz/index.php?oblast=15>
- [17] ÚIV: Ústav pro informace ve vzdělávání. *Organizace vzdělávací soustavy České republiky 2009/2010* [online]. Praha, 2010 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://archiv.uiv.cz/clanek/149/1731>
- [18] ÚIV: Ústav pro informace ve vzdělávání. *Schéma vzdělávací soustavy České republiky v školním/akademickém roce 2010/11* [online]. Praha, 2011 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://archiv.uiv.cz/clanek/149/1731>
- [19] VŠE. *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy ekonomické v Praze za rok 2010* [online]. Praha, 2011 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.vse.cz/kategorie/1745>

Přílohy

Příloha 1: Schéma vzdělávací soustavy ČR ve školním roce 2010/2011

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání, www.uiv.cz

Seznam tabulek

Tabulka 1: Čisté veřejné, smíšené a soukromé statky	10
Tabulka 2: Rozdělení ukazatelů v rámci normativní části rozpočtu	25
Tabulka 3: Podíly jednotlivých VVŠ na ukazatelích A a K	26
Tabulka 4: Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy	31
Tabulka 5: Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů	32
Tabulka 6: Mezinárodní mobilita a internacionalizace	35
Tabulka 7: Ukazatel K	36
Tabulka 8: Vyhlídky na rok 2013	37

Seznam grafů

Graf 1: Podíl studujících ve věkové kategorii 20-29 let	13
Graf 2: Míra vstupu do terciárního vzdělávání v letech 2000 a 2012	15
Graf 3: Podíl poprvé zapsaných do navazujícího magisterského studia	16
Graf 4: Vývoj výdajů MŠMT v letech 2000-2012	17